

L'encaix entre la terminologia espontània i la terminologia planificada: el cas de la nomenclatura interuniversitària

Francesc Galera, Sílvia Llovera, Marta Estella, Montserrat Noró

Jornada Realiter, París 2-3 de juliol de 2018

UAB Idiomes

Servei de Llengües

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Servei de Llengües i Terminologia

Presentació

Terminologia espontània generada pels usuaris i terminologia planificada a les universitats catalanes:

- el cas de la nomenclatura de gestió universitària
- exemples de terminologia tècnica i científica

La nomenclatura de gestió universitària

“You might sometimes feel that the university is a bit like an alien world,
with a language all of its own!”

University of Greenwich, *Student glossary of terms*

La nomenclatura de gestió universitària

Treball conjunt de les universitats de la Xarxa Vives (22 universitats)

Xarxa Vives > Comissió de Llengua
> Grup de treball de terminologia i nomenclatura

Internacionalització: versió en anglès del web i documents de les universitats

Les unitats i serveis de cada universitat creen denominacions en anglès: disparitat de formes

La nomenclatura de gestió universitària

Necessitat d'estandarditzar i **sistematitzar**

Diferències en el model de gestió universitària entre països:
dificultat

Del treball inicial de cada universitat a la necessitat de **consensuar**
denominacions en anglès

Inici del projecte de nomenclatura de gestió universitària **CA-ES-EN**

Premisses bàsiques

Que les denominacions siguin al màxim de **transparents** internacionalment

Que les denominacions siguin **assumides** pels usuaris locals

La nomenclatura de gestió universitària

Arbre de camp

ARBRE DE CAMP

- ☺ GU (Gestió universitària)
  - GU.01 (Avaluació / Assessment)
  - GU.02 (Centres docents i de recerca / Schools and research centres)
  - GU.03 (Cultura i llengua / Culture and language)
  - GU.04 (Departaments, serveis i altres institucions / Departments, services and other institutions)
  - GU.05 (Miscel·lània / Miscellaneous)
  - GU.06 (Mobilitat / Mobility)
  - GU.07 (Òrgans de govern / Governing bodies)
  - GU.09 (Països Catalans / Catalan-speaking territories)
  - GU.10 (Personal / Personnel)
  - GU.11 (Titulats i títols / Degree holders and degrees)
  - GU.12 (Tràmits administratius i documentació / Administrative procedures and documentation)
  - GU.13 (Formació i estudis / Education and studies)
  - GU.14 (Seu electrònica / Electronic office)
  - GU.15 (Estudis de doctorat / Doctoral studies)

El nom de la Universitat

La traducció a l'anglès de vegades no és fàcil.

Opció de **mantenir** el nom en català en els textos escrits en altres idiomes (castellà, anglès, francès):

- Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
- Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

S'assegura una denominació única ⇒ més **impacte** internacional

Les denominacions del personal docent i investigador

Anacronisme: crear una forma en anglès per a una categoria antiga que encara mantenen alguns professors. *Professor ajudant*

Forma no exitosa: la forma proposada és poc transparent.
Tenure-track lecturer 1, tenure-track lecturer 2

Falsos amics: *professor associat*
≠ *associate professor*

Diferències segons context:

Similitud però no sinonímia en dues categories d'origen. *professor titular* ≃ *professor agregat*

Diferents formes segons el context anglòfon: *lecturer* (Br), *professor* (Am); *rector* (Br), *president* (Am)

13%

Només el 13% dels estudiants internacionals procedeixen
de països anglòfons

(dades de la UAB)

Dificultats

Dificultat de treballar en **àmbits centrals** de la vida universitària > comentaris, sol·licituds de canvis, queixes

Necessitat d'**acceptació** per part dels usuaris > canvis en algunes propostes inicials (categories de professorat)

Dificultat de **consensuar** formes entre diverses universitats > adaptació d'algunes propostes

La terminologia tècnica i científica

Ús d'anglicismes: causes i resistències

Els usuaris justifiquen l'ús d'anglicismes per:

Transparència: tothom coneix el terme en anglès. *Start-up* (*empresa emergent*), *spin-off* (*empresa derivada*)

Estatus: l'anglès com a llengua cosmopolita. *Coworking* (*treball cooperatiu*), *showroom* (*sala d'exposicions*)

Permeabilitat als manlleus: Integra l'anglicisme com a part de la seva llengua. un *backup* (*còpia de seguretat*), una *scape room*, la *home* del web (*pàgina d'inici*), el *webmaster* (*l'administrador del web*)

Captació d'estudiants estrangers: la relació entre màrqueting i llengua en el marxandatge.

Traducció lineal: **academic course* (*academic year*) per *curs acadèmic*

Evidències d'implantació (o no implantació)

Mecanismes no sistemàtics i poc quantificables:

- Textos que els serveis lingüístics rebem per traduir: *e-learning, e-mail*
- Queixes explícites dels usuaris: *networking, software*
- Textos publicats al web que no han estat corregits lingüísticament: *big data, heaps*

Accions per fixar la terminologia planificada

- Crear **recursos** específics
- Apartats al **web** que expliquen els errors freqüents
- Twitter per **difondre** neologismes
- **Notes** explicatives als textos corregits
- Cursos de **formació** per al personal
- **Bases de dades** o llistes visibles en llocs estratègics del web
- Notes de **premsa** institucional per difondre recursos lingüístics
- Vocabularis **específics** per àrees: relacions internacionals, doctorat
- Establiment de **processos** de revisió de materials
- Fixar el paper **normatiu** de la nomenclatura de gestió universitària

Aspectes d'entorn

Factors d'entorn que dificulten aproximar la terminologia espontània a la terminologia planificada:

- **Rapidesa** amb què apareixen nous camps de recerca, termes obsolets ⇒ dificultat de donar resposta en el temps necessari
- **Diversitat** d'àrees de coneixement ⇒ dificultat d'acotar l'objectiu de normalització terminològica
- Dificultat d'establir **procediments** per a la revisió de textos
- Impossibilitat d'assumir **pressupostàriament** tots els textos produïts

Remarques finals

La **difusió** de la terminologia planificada és essencial per minimitzar la proliferació innecessària de terminologia o nomenclatura

Accessibilitat a textos publicats en línia fa que la terminologia espontània sigui la font base del treball terminològic

Reptes de futur

per millorar la implantació de la terminologia normalitzada

Crear **glossaris** per a l'usuari final: l'estudiant

Fer un **estudi d'implantació** global

Millora dels canals de **comunicació**

Continuar el treball en **noves branques** temàtiques

Moltes gràcies!